

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ ΧΗΜΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

Εισηγητής: Κ. Κρεμαλής

Αθήνα, 17/6/2020

Συμμετοχή - Συνεργασία: Άρης Γκορόγιας, Σοφία Χειλάκη

ΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕΕΧΜ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 10 ΚΑΙ 13 ΤΟΥ ΚΝΥΑΕ (Ν. 3850/2010)

1.0 Γενικά

Η ΕΕΕΧΜ, που συγκροτήθηκε σε συνέχεια των τελευταίων εκλογών του ΤΕΕ έχει συμπεριλάβει στο πρόγραμμα δράσης της κατά προτεραιότητα, τα θέματα Υγείας και Ασφάλειας της Εργασίας, και τα αλληλένδετα με αυτά, θέματα προστασίας του περιβάλλοντος.

Δεδομένης της σημασίας των θεμάτων αυτών και της εξ αυτής πληθώρας και εξειδίκευσης των κανονιστικών ρυθμίσεων που τα διέπουν, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, και υπό το φως των τρεχουσών τεχνολογικών εξελίξεων επιδιώκουμε τη συνδιαμόρφωση αξιόπιστων και ολοκληρωμένων προτάσεων και θέσεων, από το ΤΕΕ, στο μέτρο που αντιστοιχεί στο αντικείμενο της ειδικότητας μας και με γνώμονα την αναγκαία διεπιστημονική προσέγγιση.

Με το παρόν κείμενο, οι θέσεις της ΕΕΕΧΜ επικεντρώνονται στην προτεινόμενη αντικατάσταση των Άρθρων 10 και 13 του ΚΝΥΑΕ, με κριτήρια την αποτελεσματική πρόληψη με την ενεργή συμμετοχή των εργαζομένων στο πλαίσιο της ασφαλούς κατασκευής και λειτουργίας εγκαταστάσεων διεργασιών, τεχνικών και βιομηχανικών – βιοτεχνικών έργων (Plant and Process Safety).

2.0 Προωθούμενες αλλαγές των Άρθρων 10 και 13 του ΚΝΥΑΕ

2.1 Σχόλια – Προτάσεις επί του περιεχομένου του ΠΙΝΑΚΑ του Άρθρου 10

Είναι προφανές ότι η κατάταξη σε κατηγορίες δραστηριοτήτων του εν λόγω ΠΙΝΑΚΑ αποτελεί ένα υποβοηθητικό, ελάχιστο, μέτρο για τον προληπτικό εντοπισμό των κινδύνων και την εκτίμηση επικινδυνότητας από συμβούλους των εργοδοτών, Τεχνικούς Ασφαλείας και Γιατρούς Εργασίας, ανάλογα τη φύση της δραστηριότητας. Όμως η σύνδεση της κατηγορίας της δραστηριότητας με το χρόνο απασχόλησης των Τ.Α. και Ι.Ε. σ' αυτήν, αφενός μεν

εμπλέκει, ως μη όφειλε, σε πολλές περιπτώσεις το θέμα των επαγγελματικών κινδύνων με οικονομικούς όρους, αφετέρου δεν καλύπτει με επάρκεια την υποχρέωση εφαρμογής των κατάλληλων και επαρκών προληπτικών μέτρων, από τους εργοδότες για την αντιμετώπιση των κινδύνων ειδικά σε παραγωγικές δραστηριότητες διεργασιών (Process Safety), όπως τα μέτρα αυτά προδιαγράφονται μέσω Προτύπων και κατευθύνσεων Οργανισμών, πέραν των Ευρωπαϊκών, όπως π.χ. OSHA, με αναφορές στο Ινστιτούτο Χημικών Μηχανικών των ΗΠΑ. Η κατηγοριοποίηση είναι ελλιπής, σε σχέση με την αντίστοιχη του Κώδικα NACE, αλλά ακόμα και με τους ισχύοντες ΚΑΔ και PRODCOM με πιθανή υποτίμηση κινδύνων ιδιαίτερα για δραστηριότητες μη περιλαμβανόμενες στον ΠΙΝΑΚΑ, των οποίων η λειτουργία εγκυμονεί κινδύνους μη αναγνωριζόμενους εύκολα. Τέτοιες δραστηριότητες, όχι μόνον ήταν σκόπιμο να συμπεριλαμβάνονται, αλλά ενδεχομένως να χαρακτηρίζονται σύμφωνα με τον ΠΙΝΑΚΑ ως υψηλής επικινδυνότητας. Σημειώνουμε χαρακτηριστικά:

- Ο Κανονισμός REACH 1907/2006 που αφορά στην Καταχώριση, Αξιολόγηση και Αδειοδότηση χημικών προϊόντων που αφορά στην ταξινόμηση και επισήμανση των χημικών προϊόντων και ο Κανονισμός CLP 1272/2008 επηρεάζουν την παραγωγή, τη χρήση, την αποθήκευση, τη διακίνηση και τη διάθεση των χημικών σε εγκαταστάσεις με τον συμβολισμό π.δ.κ.α του ΠΙΝΑΚΑ, πράγμα αναντίστοιχο προς τη γενική κατηγορία Β του ΠΙΝΑΚΑ.
- Αποθήκες δημητριακών αλεύρων (και άλλων τροφίμων), όπου λόγω φυσικοχημικών ιδιοτήτων μπορούν να δημιουργήσουν εκρηκτικές ατμόσφαιρες (βάσει του Π.Δ. 42/2003 και της Οδηγίας 1999/92) ή γενικότερα λειτουργίες εγκαταστάσεων με ενδεχόμενη διακίνηση λεπτόκοκκης οργανικής σκόνης, υποβαθμίζονται ως προς την επικινδυνότητά τους, όταν κατηγοριοποιούνται βάσει του ΠΙΝΑΚΑ, ως μέσης επικινδυνότητας.
- Αποθήκες υγρών χημικών προϊόντων (πλην υγρών καυσίμων για τα οποία υπάρχουν Κανονισμοί), όπου χρησιμοποιείται π.χ. πεπιεσμένος αέρας για την εκφόρτωσή τους, από βυτιοφόρα οχήματα. Στις περιπτώσεις αυτές, εγκυμονούνται κίνδυνοι από τυχόν αστοχία πλαστικών δεξαμενών, που έχουν ενδεχομένως κατασκευαστεί χωρίς τήρηση προδιαγραφών, ή δεν υπάρχουν κατάλληλες λεκάνες ασφαλείας. Επίσης, υπάρχουν κίνδυνοι διάρρηξης των οροφών αν δεν έχει προβλεφθεί επαρκής εξαερισμός των δεξαμενών, κατά τις εκφορτώσεις των βυτιοφόρων, όταν δεν πραγματοποιούνται οι απαραίτητοι έλεγχοι καλής λειτουργίας των ανακουφιστικών βαλβίδων ή όταν παρουσιάζονται προβλήματα σε απαιτούμενα συστήματα καθαρισμού των απαερίων .

- Ελλείπουν οι εξειδικευμένες εργασίες εγκατάστασης (installations) κατά NACE 2 (Section 33.20), μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και οι εργασίες αυτές σε χημικές βιομηχανίες - βιοτεχνίες. Πρέπει να θεωρείται απαραίτητη η ορθή εφαρμογή των προληπτικών μέτρων υγείας και ασφάλειας κατά την εκτέλεση όχι μόνον των οικοδομικών εργασιών, αλλά και των εργασιών εγκατάστασης (ανέγερση, τοποθέτηση, συναρμολόγηση) του εξοπλισμού και ιδιαίτερα των αισθητηρίων ρύθμισης και αυτοματισμού, σε χημικές εγκαταστάσεις και γενικότερα σε εγκαταστάσεις διεργασιών.
- Θα μπορούσαν να αναφερθούν και άλλες παρόμοιες περιπτώσεις με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τον Ελληνικό χώρο.

Στην κατεύθυνση απαλοιφής ορισμένων εγγενών αδυναμιών στην κατηγοριοποίηση του ΠΙΝΑΚΑ, που βέβαια οφείλονται στους σκοπούς που έχουν τεθεί για τη δημιουργία του, προτείνουμε τα ακόλουθα:

- Επικαιροποίηση σύμφωνα με τους Κωδικούς NACE 2008 – Rev. 2 σε συνδυασμό με PRODCOM-List 2018.
- Υπάρχοντα δεδομένα π.χ. ελέγχων και ένας συσχετισμός με την Περιβαλλοντική νομοθεσία, θεωρούμε ότι εξυπηρετούν τους σκοπούς του ΠΙΝΑΚΑ με κατ' αρχήν κατηγοριοποίηση δραστηριοτήτων στις κατηγορίες Α και Γ. Είναι επόμενο ότι λοιπές δραστηριότητες κατά NACE θα μπορούσαν να ανήκουν χωρίς εξειδικευμένη αναφορά στην Κατηγορία Β. Ο ΠΙΝΑΚΑΣ θα μπορούσε να συνοδεύεται από παρατήρηση που θα προέβλεπε αλλαγή κατηγορίας κατόπιν εκτίμησης της επικινδυνότητας, σύμφωνα π.χ. με τους Κανονισμούς REACH 1907/2006, CLP 1272/2008, το ΠΔ 42/2003 και την Οδηγία ATEX, ή βάσει της κείμενης Περιβαλλοντικής νομοθεσίας εθνικής ή ευρωπαϊκής, ή άλλες ειδικές Ευρωπαϊκές Οδηγίες, Ευρωπαϊκά και Διεθνή Πρότυπα.

Περαιτέρω προτάσεις μας για το θέμα, που έμμεσα συνδέονται με τις προωθούμενες αντικαταστάσεις, περιλαμβάνονται στην παρ. 3.0 του κειμένου.

2.2 Αντικατάσταση του ΠΙΝΑΚΑ του Άρθρου 13 του ΚΝΥΑΕ

2.2.1 Σχόλια-Προτάσεις

Η ΕΕΕΧΜ διαπιστώνει ότι ο υφιστάμενος και ιδιαίτερα, ο νέος προτεινόμενος ΠΙΝΑΚΑΣ του Άρθρου 13 του ν. 3850/10 δεν συνάδει με τις λοιπές διατάξεις του νόμου, την εισηγητική έκθεση και την Οδηγία 89/391/ΕΟΚ, την Οδηγία 2005/36/ΕΚ και το ΠΔ 38/2010 όπως ισχύουν,

καθώς και με διατάξεις της νομοθεσίας που αφορούν τη ρύθμιση του επαγγέλματος των Διπλ/χων μηχανικών.

Ειδικότερα:

α) Δεδομένης της αποκλειστικής ευθύνης του κάθε εργοδότη να ανταποκρίνεται στους όρους του ν 3850/10 και της Οδηγίας 89/391 ΕΟΚ, ο ΠΙΝΑΚΑΣ έπρεπε να θεσπίζει κριτήρια – συστάσεις, που τον εξυπηρετούν στις επιλογές κατάλληλων Τεχνικών Ασφαλείας αντί να επιβάλει για την επιλογή του, **επιτρεπόμενες ειδικότητες με πρόδηλο, αυθαίρετο προσδιορισμό που θεωρούμε ότι δεν εξυπηρετεί το Δημόσιο Συμφέρον**. Αναφερόμενοι χαρακτηριστικά μόνο στους Ακαδημαϊκούς τίτλους των ειδικοτήτων, σύμφωνα με τον ΠΙΝΑΚΑ, χωρίς δηλαδή αναφορά σε τυχόν πρόσθετα επαγγελματικά τους προσόντα, σημειώνουμε:

- Την καταλληλότητα ορισμένων μόνον ειδικοτήτων διπλ/χων μηχανικών ανά είδος εγκατάστασης, ανεξαρτήτως της παραγωγικής διαδικασίας, των διεργασιών που εκτελούνται ή του λειτουργικού της σκοπού, πράγμα που δεν συνάδει με καλές πρακτικές.
- Την καταλληλότητα ειδικοτήτων σε εγκαταστάσεις με κινδύνους από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες χωρίς την κατάλληλη εκπαίδευση, εμπειρία ή κατάρτιση κυρίως σε αντικείμενα που εμπίπτουν στους Κανονισμούς REACH/CLP, σε συνδυασμό με την Οδηγία 98/24/EC για τους χημικούς παράγοντες.
- Την καταλληλότητα ορισμένων **μόνον** ειδικοτήτων για ορισμένες δραστηριότητες εφόσον απαιτείται ένας τεχνικός ασφαλείας χωρίς αντίστοιχη εφαρμογή του μέτρου σε άλλες πλέον επικίνδυνες δραστηριότητες

Η ΕΕΕΧΜ πιστεύει ότι ο τρόπος συμπλήρωσης του ΠΙΝΑΚΑ οδηγεί σε διάφορα ανομοιόμορφα επίπεδα προστασίας και επιτρέπει ένα αθέμιτο ανταγωνισμό σε βάρος της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων, πράγμα που κυρίως έπρεπε να αποφεύγεται, σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση της Οδηγίας 89/391/ΕΚ, αλλά και την απλή λογική.

β) Δεδομένου ότι ο νέος ΠΙΝΑΚΑΣ προσδιορίζει νομοθετικά ρυθμιζόμενες δραστηριότητες για τις περιλαμβανόμενες σ' αυτόν ειδικότητες, πρέπει να τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ και του ΠΔ 38/2010, όπως ισχύουν.

- Σύμφωνα με την παρ. 3 του Άρθρου 59ε του ΠΔ 38/2010, οι νομοθετικές απαιτήσεις για τον περιορισμό πρόσβασης σε ένα επάγγελμα ή στην άσκησή του, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης επαγγελματικού τίτλου και των επαγγελματικών

δραστηριοτήτων που επιτρέπονται δυνάμει του εν λόγω τίτλου, πρέπει να συνάδουν και με τις αρχές:

- Πρέπει να δικαιολογούνται από επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος.
- Πρέπει να είναι κατάλληλες για να εξασφαλίσουν την υλοποίηση του επιδιωκόμενου στόχου και να μην υπερβαίνουν το όριο που είναι απαραίτητο για την επίτευξη του στόχου.
- Το Άρθρο 59ε παρ. 5.0 του ΠΔ επιβάλλει στα αρμόδια καθ' ύλη Υπουργεία να έχουν ενημερώσει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις νομοθετικές απαιτήσεις και να αιτιολογήσουν τη συμμόρφωση αυτών των απαιτήσεων με την παρ. 3.0 του Άρθρου αυτού.
- Συναφής προς τα προηγούμενα εδάφια της παραγράφου 3 του Άρθρου 59 του ΠΔ 38/2010, είναι η Οδηγία 2018/958/ΕΕ που ισχύει μετά την 30^η Ιουλίου τ.ε. και που θεσπίζει τον έλεγχο της αναλογικότητας στις περιπτώσεις νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελματών.

Σύμφωνα με τα αναφερθέντα στην ανωτέρω υποπαράγραφο (α), πιστεύουμε ότι τα περιεχόμενα του ΠΙΝΑΚΑ είναι κατάφωρα ασύμβατα με τις Οδηγίες 2005/36/ΕΚ, 2018/958/ΕΕ και το ΠΔ 38/2018 και τούτο πρέπει να ληφθεί ιδιαίτερα υπόψη από το ΤΕΕ και από το Υπουργείο Εργασίας.

γ) Εφόσον βάση της σύνταξης του νέου ΠΙΝΑΚΑ, αποτελεί η νομοθεσία για την άσκηση του επαγγέλματος του διπλ/χου μηχανικού σημειώνουμε:

- Για την πρόσβαση και άσκηση νομοθετικά ρυθμιζόμενων δραστηριοτήτων από διπλ. μηχανικούς ισχύει σήμερα το ΠΔ 99/2018. Δεδομένου ότι εκκρεμεί απόφαση στο ΣΤΕ για την ισχύ αυτού του ΠΔ μετά 14 αιτήσεις ακύρωσης του, θεωρούμε ότι οι διατάξεις του πρέπει να ερμηνεύονται στην παρούσα φάση με τη δέουσα επιφύλαξη και λογική και οπωσδήποτε στα πλαίσια που καθορίζουν οι Ευρωπαϊκές Οδηγίες όπως τούτο αναφέρθηκε στην ανωτέρω παρ.(β), αλλά και η λοιπή νομοθεσία όπως κατωτέρω αναφέρεται.
- Σύμφωνα με την παρ. 2.0 του Άρθρου 16 του Ν. 3982/2011, ισχύουν έως την έκδοση νέων ΠΔ οι Κανονιστικές Διατάξεις που είχαν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση του Ν. 6422/34 και αφορούν τις δραστηριότητες μελέτης και επίβλεψης και ελέγχου της λειτουργίας μιας εγκατάστασης καθώς και πραγματοποίησης πραγματογνωμοσυνών επί εγκαταστάσεων, προδήλως με σκοπό την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων αλλά και του περιβάλλοντος. Στα πλαίσια αυτά ισχύουν οι διατάξεις

του ΠΔ 274/1997 ειδικά για τον χαρακτηρισμό των χημικών εγκαταστάσεων που περιλαμβάνονται στις εγκαταστάσεις διεργασιών σύμφωνα με την παρ. 1.0 του Άρθρου 8 του ΠΔ 99/2018.

Πέραν τούτου στα αναμενόμενα ΠΔ για την αντικατάσταση αυτών που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότησή του Ν. 6422/1934 και αφορούν νομοθετική κατοχύρωση δραστηριοτήτων, πρέπει να εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 10 του Άρθρου 5 του ν 3982/11 για την αντικειμενική αντιστοίχιση γνωστικού αντικειμένου σπουδών με δραστηριότητες Μηχανικής.

- Σύμφωνα με το Ν. 3518/1928 όπως ισχύει επιβάλλεται πρόσληψη χημικού ή χημικού μηχανικού σε χημικές βιομηχανικές επιχειρήσεις για τη τεχνική εποπτεία και δ/ση των Χημικών διεργασιών τους.

Από τα προηγούμενα θεωρούμε ότι συνάγεται αντικειμενικά και στη βάση και μόνον τυπικών προσόντων, **η πρόβλεψη στον ΠΙΝΑΚΑ εφόσον παραμείνει η δομή του**, για επιλογή Χημικού Μηχανικού ή Χημικού ή Μηχανικού Επιστήμης των Υλικών, ως Τεχνικού Ασφαλείας για τη λειτουργία χημικών εγκαταστάσεων, εφόσον σ' αυτές προβλέπεται μόνον ένας Τεχνικός Ασφαλείας.

Αντίστοιχες, αιτιολογημένες προβλέψεις θα μπορούσαν να διατυπωθούν και από τις λοιπές ενδιαφερόμενες ειδικότητες.

2.2.2 Προτάσεις

Κατόπιν των ανωτέρω οι προτάσεις μας για τον ΠΙΝΑΚΑ του Άρθρου 13 έχουν ως εξής:

- Ο σχετικός Πίνακας πρέπει να αποσυρθεί. Αποτελεί καθήκον των εργοδοτών να επιλέγουν τους καταλληλότερους συμβούλους τους σε θέματα υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων στις δραστηριότητές τους, αφού φέρουν την κύρια ευθύνη για τη διαχείρισή τους. Υποχρεωτική επιλογή ειδικοτήτων, με ευθύνη των αρμόδιων αρχών, δεν είναι προδήλως συμβατή με την αρχή της αναλογικότητας, αφού οι Τ.Α. έχουν αμιγώς συμβουλευτικό ρόλο και όχι αποφασιστικές αρμοδιότητες που σχετίζονται με το δημόσιο συμφέρον, όπως συμβαίνει με τους μελετητές και κατασκευαστές έργων και εγκαταστάσεων.
- Συστάσεις για την καταλληλότητα επαγγελματιών, από πλευράς αρμοδίων αρχών αλλά και επαγγελματικών φορέων, για υπηρεσίες Τ.Α. μπορούν να τίθενται στη διάθεση των ενδιαφερόμενων εργοδοτών με παραπομπή:
 - Σε κριτήρια, βάσει των οποίων μπορούν να αξιολογούνται επαγγελματικά προσόντα εκπαίδευσης, κατάρτισης και εμπειρίας, τα οποία πρέπει με

επάρκεια και σαφήνεια να καταγράφονται στα βιογραφικά σημειώματα όσων ενδιαφέρονται να παράσχουν υπηρεσίες συμβούλου σε θέματα υγείας και ασφάλειας, ιδιαίτερα των επικίνδυνων δραστηριοτήτων π.χ. πιστοποιημένη κατάρτιση γενική ή εξειδικευμένη των ενδιαφερομένων, ή χρονική απασχόληση ως μηχανικών ή επιστημόνων ή τεχνικών επίβλεψης της λειτουργίας, σχετικών με την περίπτωση των κλάδων, ή ως μελών φορέων επιθεώρησης, ή ως στελεχών ΕΞΥΠΠ, μπορούν να αποτελούν κριτήρια καταλληλότητας που πρέπει να λαμβάνονται **υπόψη** από τους εργοδότες ανάλογα με τη κατηγορία της δραστηριότητας τους και τις καλές Διεθνείς Πρακτικές.

- Σε Μητρώα επιστημονικών και επαγγελματικών φορέων, όπου κατατάσσονται τα μέλη τους, φυσικά και νομικά πρόσωπα ανάλογα με τις δραστηριότητές τους και το χρόνο άσκησής τους.
- Στην αξιολόγηση προτεινόμενης οργάνωσης, από φυσικό ή νομικό πρόσωπο οργάνωσης ομάδας ειδικοτήτων επιστημόνων, μηχανικών και τεχνικών, δεδομένης της διεπιστημονικότητας των θεμάτων, που σχετίζονται με την ασφάλεια και υγεία υγιεινή στην εργασία.

Επικουρικά προς τα προηγούμενα, θεωρούμε ότι οι διπλ/χοι μηχανικοί μπορούν να δραστηριοποιούνται ως Τ.Α. ανεξάρτητα από την ειδικότητά τους, εφόσον οι δραστηριότητες κατηγοριοποιούνται ως μέσης (Β) ή χαμηλής επικινδυνότητας (Γ).

- Υποχρέωση των εργοδοτών να απασχολούν κατά νόμο υπεύθυνους διπλ/χους μηχανικούς ή επιστήμονες ή άλλους τεχνικούς, μπορεί να αιτιολογείται ιδίως στις περιπτώσεις εκπόνησης μελετών έργων ή εγκαταστάσεων στις οποίες προφανώς πρέπει να ενσωματώνεται και ο σχεδιασμός των μέτρων προστασίας των εργαζομένων και του περιβάλλοντος, που απαιτείται να τηρούνται τόσο κατά την κατασκευή όσο και κατά τη λειτουργία τους. Προκειμένου περί διπλ/χων μηχανικών ισχύει το ΠΔ 99/2018.

Αναφερόμενοι ειδικά στην υλοποίηση μελετών για επικίνδυνες εγκαταστάσεις διεργασιών ή χημικές εγκαταστάσεις, ο υπεύθυνος της συνολικής μελέτης διπλ/χος μηχανικός, σύμφωνα με την παρ. 6 του Άρθρου 1 του ΠΔ 99/2018, πρέπει να διορίζει συντονιστή Τ.Α. για την επίβλεψη της εφαρμογής των μέτρων προστασίας, που προβλέπονται από τον λειτουργικό και λεπτομερή σχεδιασμό των εγκαταστάσεων. Με τον τρόπο αυτό, βρίσκει εφαρμογή και η κατεύθυνση της Οδηγίας 92/57/ΕΟΚ για προσωρινά εργοτάξια, ώστε πέραν της ασφάλειας που συνδέεται με οικοδομικές

εργασίες, να αντιμετωπίζεται προληπτικά και η ασφάλεια κατά την κατασκευή αλλά και κατά τη λειτουργία των εγκαταστάσεων.

3.0 Επίλογος και ο ρόλος του ΤΕΕ

Η ΕΕΕΧΜ θεωρεί ότι η προβλεπόμενη αντικατάσταση των Πινάκων των Άρθρων 10 και 13 του ΚΝΥΑΕ δίνει την ευκαιρία να μελετηθούν και στη συνέχεια να προβληθούν θέσεις και προτάσεις από το ΤΕΕ, ώστε η διαχείριση των επαγγελματικών κινδύνων και η προστασία του περιβάλλοντος να προσαρμοσθεί αποτελεσματικότερα στις Ευρωπαϊκές Οδηγίες και στις Διεθνείς Καλές Πρακτικές.

Προς τούτο, προτιθέμεθα να εισηγηθούμε στη Μ.Ε. Υγείας και Ασφάλειας του ΤΕΕ, τα ακόλουθα:

- Οι δράσεις του ΤΕΕ στο αντικείμενο πρέπει να στοχεύουν στη συνεργασία και στην εδραίωση αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων. Στα πλαίσια αυτά και σύμφωνα με τις καλές εφαρμοζόμενες πρακτικές, η πρόληψη των ατυχημάτων συνδέεται με τον ανθρώπινο παράγοντα ή τη φύση του ανθρώπου και η σύνδεση αυτή πρέπει να λαμβάνεται υπόψη από το σχεδιασμό μιας εγκατάστασης μέχρι την οργάνωση της εργασίας, με τον καθορισμό των θέσεων εργασίας και τον προσδιορισμό των συστημάτων και μέσων προστασίας. Η ένταξη των σχετικών μαθημάτων «Accident Prevention and the Human Factor», ορισμένης διάρκειας στην εκπαίδευση των μηχανικών, όπως εφαρμόζεται σε σχολές του εξωτερικού, πρέπει να περιλαμβάνεται στους στόχους του ΤΕΕ.
- Θεωρούμε ότι οι μελέτες ασφαλείας σε κατασκευαστικές και παραγωγικές δραστηριότητες, για την αντιμετώπιση των επαγγελματικών κινδύνων, αλλά και για την προστασία της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος, πρέπει να υλοποιούν τα μέτρα που προκύπτουν ως αναγκαία από την αναγνώριση των κινδύνων και την εκτίμηση της επικινδυνότητας στις διάφορες κατηγορίες και μεγέθη των δραστηριοτήτων. Εφόσον τα μέτρα αυτά λαμβάνονται στο στάδιο των μελετών εφαρμογής των τεχνικών έργων και των βιομηχανικών - βιοτεχνικών εγκαταστάσεων, θεωρούμε ότι αποτελούν το καταλληλότερο προληπτικό μέτρο προστασίας, ενώ συγχρόνως αφενός μεν διευκολύνουν τους απαραίτητους ελέγχους από αρμόδιες αρχές, αφετέρου αποτελούν τη βάση για την επικαιροποίησή τους κατά τη λειτουργία των δραστηριοτήτων. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω σκέψεων και δεδομένου ότι στις κατασκευές τυγχάνουν εφαρμογής το Σχέδιο Υγείας και

Ασφαλείας (ΣΑΥ) και ο Φάκελος Υγείας και Ασφαλείας (ΦΑΥ), προτείνεται αντίστοιχη εφαρμογή στις γνωστοποιήσεις και αδειοδοτήσεις χημικών εγκαταστάσεων και εγκαταστάσεων διεργασιών (process plants), τόσο στο στάδιο της κατασκευής όσο και της λειτουργίας τους. Ειδικότερα:

- Στο στάδιο γνωστοποίησης της εγκατάστασης ή στα δικαιολογητικά για χορήγηση άδειας εγκατάστασης, να περιλαμβάνεται η αναγνώριση των κινδύνων και η εκτίμηση της επικινδυνότητας των εγκαταστάσεων, σύμφωνα με το βασικό λειτουργικό σχεδιασμό τους, σε συνδυασμό με ισχύοντες Κανονισμούς και Προδιαγραφές (βλέπε: REACH,-CLP, ATEX, Όρια Έκθεσης φυσικοχημικών και βιολογικών παραγόντων σε εργαζόμενους). Η εφαρμογή της Οδηγίας SEVEZO, οι Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και οι κανονισμοί (ISO 14001 και EMAS) αποτελούν προηγούμενο για παρόμοια σχετική εφαρμογή, με δεδομένο μάλιστα ότι, ειδικά στις χημικές εγκαταστάσεις, τα μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος συνδυάζονται κατά κανόνα με τα μέτρα Ασφάλειας και Υγιεινής των εργαζομένων. Με τον τρόπο αυτό θα προσδιορίζονται οι δεσμεύσεις για την εφαρμογή κατάλληλων μέτρων προστασίας, κατά την υλοποίηση των μελετών και κατά τη λειτουργία των εγκαταστάσεων.
- Στο στάδιο γνωστοποίησης της έναρξης λειτουργίας ή στα δικαιολογητικά για την άδεια λειτουργίας των βιομηχανικών δραστηριοτήτων, που υπάγονται στο προηγούμενο εδάφιο, να περιλαμβάνονται αποδεικτικά στοιχεία για τα μέτρα ασφαλείας που, προβλέπονται σε εφαρμογή των δεσμεύσεων, καθώς και τα Πρότυπα, οι Κανονισμοί, οι Προδιαγραφές και Αναγνωρισμένοι Κώδικες Καλών Πρακτικών, στα οποία βασίστηκε η υλοποίηση των μέτρων. Επίσης, στα δικαιολογητικά πρέπει να περιλαμβάνεται ο Φάκελος Ασφαλείας και Υγείας (ΦΑΥ), όπου θα ενσωματώνονται οι οδηγίες ασφαλούς λειτουργίας των εγκαταστάσεων και διαχείρισης των επικίνδυνων ουσιών. Είναι πρόδηλο ότι ο ΦΑΥ θα αποτελεί τη βάση προς επικαιροποίηση, στις περιπτώσεις, όπου τούτο θα καθίσταται αναγκαίο, κατόπιν περιοδικών ελέγχων ή επιθεωρήσεων και απαιτούμενων νέων μελετών για την εκτίμηση της τυχόν μεταβληθείσας επικινδυνότητας των δραστηριοτήτων.
- Εφόσον από τα στοιχεία των επιθεωρήσεων και των ελέγχων που διατίθενται στο Υπ. Εργασίας, από τα ΣΕΠΕ αλλά και άλλους φορείς, προκύπτει η ανάγκη εφαρμογής πρόσθετων μέτρων ασφαλείας και υγιεινής σε λειτουργούσες

εγκαταστάσεις, προτείνεται να τηρηθεί διαδικασία όμοια με τα προηγούμενα σχετικά εδάφια για την επικαιροποίηση της άδειας λειτουργίας.

- Η προβλεπόμενη δημιουργία στο ΤΕΕ Μητρώων για τις δραστηριότητες των διπλ/χων μηχανικών να έχει τη κατάλληλη δομή και περιεχόμενο, που θα εξυπηρετεί αντικειμενικά τους ενδιαφερόμενους για επιλογή Τ.Α.
- Την επεξεργασία στατιστικών δεδομένων, ελέγχων και επιθεωρήσεων από τις αρμόδιες αρχές, προκειμένου μετά την αξιολόγησή τους να υπάρξουν προτάσεις για τη βελτίωση των μέτρων προστασίας και την ενίσχυση των ελέγχων και των επιθεωρήσεων.
- Τη συμμετοχή πραγματογνωμόνων, εκ μέρους του ΤΕΕ, στη διερεύνηση ατυχημάτων και τη δημοσιοποίηση των συμπερασμάτων, ώστε να εμπλουτίζεται η εμπειρία η απαιτούμενη για τον περιορισμό ή/και την αποφυγή παρόμοιων περιστατικών.
- Την προώθηση, προς τις αρμόδιες αρχές, των προτάσεων που περιλαμβάνονται στο κείμενο και αφορούν την υποχρεωτική εφαρμογή των μέτρων προστασίας, όπως θα προκύπτουν από τις μελέτες ασφάλειας, όπου η εκπόνησή τους απαιτείται. Για το σκοπό αυτό, οι προτάσεις μπορούν να εξειδικευθούν περισσότερο.

Πιστεύουμε εν τέλει ότι η ορθή διαχείριση των επαγγελματικών και περιβαλλοντικών κινδύνων δεν εξυπηρετεί μόνο την προστασία των εργαζομένων, του κοινού και του περιβάλλοντος, αλλά συμβάλλει στον υγιή ανταγωνισμό, στην αύξηση της παραγωγικότητας και στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής Ειδικότητας Χημικών Μηχανικών

1. Επιμελητής Γκορόγιας Άρης
2. Αν. Επιμελητής Κρεμαλής Κώστας
3. Μέλος Χουλάκη Σοφία

